

Danske Arkitektvirksomheders Ordinære Generalforsamling 28.04.2017

FORMANDENS BERETNING

Kolja Nielsen, partner og stifter, CEBRA og bestyrelsesformand i Danske Arkitektvirksomheder

Kære alle - endnu engang velkommen til årets generalforsamling.

Arbejdet i Danske Arkitektvirksomheder, for vores Fokusudvalg og deres Ekspertgrupper, i Sekretariatet og i Bestyrelsen tager fortsat udgangspunkt i den Branchestrategi, som vi sammen vedtog på generalforsamlingen i 2013: "En ny verden med danske arkitekter – vi bygger bedre liv".

Strategien har nu - i mere end tre år - sat kursen for arbejdet med øget faglig kvalitet og styrkelsen af jeres forretningsgrundlag gennem formulering af de tre efterhånden velkendte indsatsområder; Stærk forretning, Flere alliancer og Synlig værdi for andre.

Styrken ved branchestrategien er, at den formulerer flere platforme, som BÅDE peger ind i vores egen forening og på arbejdet med og for vores medlemmer OG peger ud mod vores omgivelser og på værdien af, at vi arbejder politisk og indgår i alliancer.

Jeg lovede på generalforsamlingen i 2016, at bestyrelsen ville evaluere branchestrategien og påbegynde udviklingen af en ny strategi. Gennem det forgange år har vi derfor holdt flere workshops i bestyrelsen og sekretariatet, vi har arrangeret velbesøgte og spændende medlemsmøder i Aarhus på ARoS og i København i Industriens Hus, vi har fået udarbejdet en ekstern interessentanalyse og senest har vi trykprøvet arbejdet med strategien på medlemmerne af vores Fokusudvalg.

Bestyrelsesmedlem Jens Ole Bahr fra Friis & Moltke og Lars Emil Kragh fra Sekretariatet er sat i spidsen for processen, og jeg skylder begge en stor tak for indsatsen. Vi er ikke i mål endnu, men konturerne af en revitaliseret strategi er ved at blive tydelige, og jeg håber at flest muligt af jer deltager i præsentationen af det foreløbige arbejde i eftermiddag kl. 13.30.

Vi kommer med andre ord ikke til at arbejde uden strategi og retning fremadrettet, og som jeg håber min beretning i dag vil vise, er der fortsat stor fokus på det politiske arbejde, på synligheden, på samarbejder og alliancer, på forretningsudvikling og -vilkår og på medlemsservicering.

Men inden jeg når ind til kernen af vores eget arbejde, vil jeg tillade mig at zoome lidt ud.

Det store perspektiv

Her giver Finansministeriets konjunkturnyt fra 1. april 2017 et godt overblik over konjunktursituationen i Danmark såvel som internationalt. Der er fortsat tale om forholdsvis lave vækstrater, dog med en stigende beskæftigelse. Den sammensatte konjunkturindikator for byggeri er som I kan se historisk højt. Sidst tallet var så højt var i 2008 umiddelbart inden finanskrisen. Der er generelt et kapacitetspres i dansk økonomi, og indenfor byggeriet rapporterer virksomheder i stadig større omfang om produktionsbegrænsninger som følge af mangel på arbejdskraft.

Samtidig kan man på Byggepipeline fra Byggefakta.dk, der måler antallet af projekter over 50 mio. kr. med byggestart fra primo 2016 til primo 2017, se at andelen af det private byggeri er kraftigt stigende til 66 pct. af alle opgaver, hvorimod stat, regioner og kommuner er svagt faldende.

Der er samtidig talte om forholdsvis store prisstigninger på boliger, specielt ejerlejligheder, hvor priserne fra 2012 til 2016 er steget med 40 pct. Der er med andre ord indikatorer, der kunne pege hen imod en boligboble, og med stigende udlån med variable rente skaber det usikkerhed, særligt for førstegangskøbere. Såvel den danske som den europæiske centralbank påpeger disse faresignaler.

Konjunkturudviklingen for arkitektvirksomhederne har generelt udviklet sig positivt gennem det seneste år, og her midt i årsregnskaberne tid ser det ud til, at udviklingen går den rigtige vej. I januar spurgte vi således en række medlemmer om deres forventninger til det efterfølgende kvartal, og i april i år spurgte vi igen de samme medlemmer om den faktiske udvikling på omsætning og beskæftigelse for at få en indikation på branchens sundhedstilstand. Svaret var, at for de fleste var der uændret omsætning som forventet, mens der var en mellemstor gruppe det gik bedre end forventet for, og kun en mindre gruppe, der havde mindre omsætning end forventet.

Arkitektbranchens beskæftigelse

Den samme tendens ses på beskæftigelsen. Her var forventningerne fra vores medlemmer generelt for den største gruppe uændret, for en mellemstor gruppe højere beskæftigelse og for en mindre gruppe mindre beskæftigelse. De faktiske tal afspejler dette billede i hovedtræk.

Omsætning hos medlemmerne

I forhold til medlemsvirksomhedernes indberettede omsætning er det totalt set gået bedre. Flest medlemmer har haft stigende omsætning, men samtidig har enkelte mindre virksomheder desværre måtte sande en lavere faktisk omsætning end tidligere.

Den samlede medlemsomsætning er rekord høj på 4.7 mia.kr. De ”store” virksomhedssegmenter på 20-49 og 50+ medarbejdere udgør kun 10 % af medlemmerne, men står for 70 % af omsætningen.

Udviklingen i beskæftigelsen passer ligeledes generelt godt med forventninger, idet det bemærkes, at de store virksomheder har haft øget beskæftigelse.

Som det fremgår af de to grafer er ledigheden generelt faldende for arkitekter ifølge AC’s opgørelse og hvis vi ser på egne medlemmer er antallet af ansatte historisk højt.

Selv om beskæftigelsen er i bedring, og ledighedstallet falder, vil jeg som en bisætning til disse grafer nævne, at der fortsat er høj ledighed blandt dimittender, hvilket allerede blev slået fast i Eldrup-udvalgets anbefalinger og dimensioneringen af skolerne i 2015. Vi arbejder derfor på flere initiativer og projekter, der kan bringe flere dimittender hurtigere i job, under arbejdstitlen ”Arkitekter i Arbejde” i tæt samarbejde med Arkitektforeningen, FAOD, de to arkitektskoler og Design Danmark.

Politisk interessevaretagelse

Udviklingen og rotationerne i ministertabureterne, der førte til den nuværende VLAK-regering har givet os anledning til, gennem Lenes politiske erfaring og netværk, at fremme vores sag og synspunkter på møder med diverse ministre. Lene har således haft møder med Kulturminister Mette Bock om at sætte handling bag arkitekturpolitikken ”Mennesker i Centrum” og med Erhvervsminister Brian Mikkelsen om udbudsloven. Lene har ligeledes holdt tale og deltaget i en konference med Transportminister (og Bygge- og Boligminister) Ole Birk Olesen om transaktionsomkostninger, holdt foredrag om Cirkulær Økonomi for Folketingets Miljø- og landbrugsudvalg samt Miljø- og Fødevarerminister Esben Lunde Larsen, holdt møde med Uddannelses- og Forskningsminister Søren Pind bl.a. med fokus på de kunstneriske uddannelser, og holdt møde med Energi-, Forsynings- og Klimaminister Lars Christian Lilholt om energirenovering.

Som en bemærkning til det sidste, vil jeg nævne at vi er gået i samarbejde med en stor kreds af organisationer i projektet ”Renovering på Dagsordenen”, og er kommet med indspil til Energikommissionen for at få mere fokus på energirenovering som et ligeværdigt og samtidigt initiativ til omstillingen til vedvarende energiresourcer. Hvis vi i Danmark skal nå vores ambitiøse CO₂- og energimål kan omstillingen til vedvarende energikilder ikke stå alene, og da 40 % af Danmarks energiforbrug kommer fra landets bygninger, kan der høstes mange lavthængende frugter hér.

Folkemødet

Vi søger således ved enhver lejlighed, at påvirke det politiske lag gennem møder og klassisk lobbyisme, men også andre formater giver os mulighed for indflydelse og profilering af vores arbejde.

Lene, Karen Sejr og Peter Andreas Sattrup fra Sekretariatet deltog derfor i sommerens Folkemøde på Bornholm, hvor vi arrangerede et debatarrangement om ”Arkitektur og sundhed” sammen med Arkitektforeningen. Herudover deltog Lene, Peter Andreas og bestyrelsesmedlem Lone Wiggers fra CF Møller i ikke mindre end ti events på 1½ døgn om arbejdsmiljø, bæredygtig udvikling, kompetencer i byggeriet, indeklima, korruption samt internationalisering og vækst i byggeriet sammen med branchens fremmeste personer og organisationer.

Igen i år deltager vi på Folkemødet, hvor vi sammen med Arkitektforeningen afholder et arrangement om Cirkulær Økonomi med deltagelse af minister Esben Lunde Larsen, Anders Lendager fra Lendager Group og Kasper Guldager fra GXN. Vi har desuden et fællesarrangement med Danmarks Lærerforening om fremtidens skoler, med deltagelse af Katja Viltoft fra JJW, og et fællesarrangement med Danske Regioner om helende arkitektur og de nye psykiatriske hospitaler.

Repræsentanter i DI-udvalg mm

Som I ved har vi i forlængelse af medlemskabet i DI desuden haft held med at få en række af vores medlemmer engageret i DI’s medlemsorganer, og er således repræsenteret i DI’s Hovedbestyrelse, i regionalforeningerne i

Trekantsområdet og Østjylland, i branchefællesskabet Rådgiverne samt en lang række af DI's udvalg og specialudvalg. Skulle nogen af jer have ønsker eller inputs til vores indsats indenfor DI, kan Sekretariatet altid hjælpe jer med en kontakt til de af os, der sidder i de forskellige udvalg.

Danske Arkitektvirksomheders fokusudvalg

Disse emner er eksempler på, hvordan vi gennem vores tilstedeværelse søger indflydelse og kommunikerer vores fagpolitiske arbejde. Det politiske arbejde udspringer af Bestyrelsens og Sekretariatets fantastiske samarbejde, men skyldes i meget høj grad også vores fire Fokusudvalg, som fokuserer på henholdsvis Aftaleret og Juridiske Forhold, Bæredygtighed, Arkitektur- og Byggepolitik samt Forretningsudvikling.

De fire Fokusudvalg er sammensat af tre personer fra medlemsvirksomheder, to sekretariatsmedarbejdere og en bestyrelsesrådgiver, så vi på tværs af foreningen til enhver tid er orienteret om Fokusudvalgenes arbejde, og kan sikre vidensdeling til andre kontaktpunkter i branchen, herunder netværk, bestyrelser og DI-udvalg. Fokusudvalgene støttes i deres arbejde af Ekspertgrupperne, der ubegrænset kan bemannes af personer med særlige interesse eller kompetencer inden for det enkelte Fokusområde. Kongstanken er at arbejdet styrkes, når det bringes ud på bredest mulig viden.

Vores Fokusudvalg er ikke kun politikformulerende, men udvælger årligt en række fokusområder og projekter, der godkendes af bestyrelsen, og tilføres projektøkonomi til eksterne kompetencer eller som lønkomensation for aktive medlemmer.

Igangværende og afsluttede projekter

Året der er gået har vist os, hvor dedikeret og agilt udvalgene arbejder både hver for sig og, måske endnu vigtigere, på tværs.

En lang række af disse mange afsluttede, igangværende og fremtidige projekter omfatter derfor flere Fokusudvalg, og da de fire formænd for Fokusudvalgene selv præsenterer deres arbejde under et senere punkt på dagsordenen, vil jeg tillade mig blot at lave nogle enkelte punktnedslag på det meget vedkommende arbejde der udføres. Som I kan se er aktiviteten høj.

Eksempelsamlingen: Arkitektur med merværdi

På sidste års generalforsamling kunne vi præsentere vores eksemplering Arkitektur med Merværdi, med eksempler fra medlemsvirksomheder, der viser målbare resultater indenfor det sociale, miljømæssige og økonomiske område - EFTER færdiggørelse af projekterne. Det første kuld rummede 50 eksempler, men der kommer løbende nye til som offentliggøres på vores hjemmeside.

Eksempelsamlingen er udviklet på tværs af tre fokusudvalg, og er blevet et omdrejningspunkt for vores kommunikation om værdien af arkitektvirksomheders arbejde for vores samfund, brugerne af bygningerne og ikke mindst bygherrerne.

Vi bruger eksemplerne til at understrege vores interessevaretagelse i pressen, på de sociale medier og i store og små debatter om byggeriets udvikling og rolle i samfundet i Danmark og i udlandet. Det er vores klare opfattelse, at vores argumenter får langt større vægt og gennemslagskraft, når vi har dokumenterede eksempler at henvise til.

Peter Andreas har præsenteret projektet i Odense, Aarhus og København, og præsenterer det i Bruxelles og Berlin i løbet af foråret. Lene og Lars Emil inviterede på årets MIPIM i Cannes til bygherredebate om emnet, og Karen har arrangeret en inspirerende udstilling i Industriens Hus i samarbejde med KADK og ni medlemsvirksomheder.

Modeller, film, fotostater og et elektroniske udstillingskatalog fortæller den helt korte historie om den værdi arkitektur skaber. Udstillingen, der er den mest besøgte udstilling nogensinde i Industriens Hus, har sidste dag i dag, så hvis I ikke har haft lejlighed til at besøge den, vil I få mulighed for at gøre det i frokostpausen, og det er sidste udkald, da udstillingen nedtages senere i eftermiddag. Peter Andreas har lovet at introducere den kl. 13.00, hvor eftermiddagens første oplæg starter ved vores udstilling.

Vi påtænker i øvrigt løbende at udgive de mange eksempler som tematiserede udgivelser, der tilsammen kan udgøre et komplet billede af den merværdi vi skaber. Vi uddeler efter Generalforsamlingens afslutning den første udgave i hæfteform af eksempleringen til jer, og håber den kan give alle inspiration med hjem.

Arbejdet med eksempleringen har vist, at udfordringerne med at dokumentere merværdi med fordel kan udvikles til nye forretningsområder for arkitektvirksomhederne: dialogprocesser og evalueringer kan give virksomhederne mere viden om effekten af arkitekturen, og er samtidig en måde at fastholde kontakten til bygherre og brugergrupper.

Vi har derfor fået bevilget 400.000 kr. fra Dreyers Fond til at udvikle en værktøjskasse for identifikation og dokumentation af arkitektonisk merværdi. Projektet drives af Lars Emil og Peter Andreas, og blev i øvrigt også lanceret ved debatten på MIPIM, hvor flere bygherrer og investorer ytrede interesse i at deltage.

Analyse af transaktionsomkostninger

I juni 2016 offentliggjorde vi i samarbejde med Arkitektforeningen, og ligeledes støttet af Dreyers Fond, en analyse af fire projektkonkurrencer med påvisning af meget høje transaktionsomkostninger for alle parter og et tab for rådgiverne alene på ca. 47 mio. kr. ift. nulpunktsomsætningen, hvilket resulterede i, at transportministeren har valgt at have dette som et indsatsområde.

Vi har nu, igen med støtte fra Dreyers Fond og i samarbejde med Arkitektforeningen, søsat et projekt der skal udvikle en model for, hvordan man kan gennemføre projektkonkurrencer med fokus på den gode idé, uden de nuværende meget store transaktions- og konkurrenceudgifter til gavn for både bygherre, rådgiver og det omgivende samfund.

Projektet, der ledes af Jennifer Dahm Petersen fra Nova5, forventes klar i tredje kvartal af 2017, og vi er i aktuelt dialog med en række bygherrer om indholdet.

ABR og ydelsesbeskrivelser

Som jeg nævnte sidste år deltager vi, repræsenteret ved Preben og Sait fra Sekretariatet, og byggeriets øvrige parter, i Transportministeriets AB Revisionsudvalg, der gennem længere tid har arbejdet med at genforhandle og reformulere vores 'agreed documents' ABR89, AB92 og ABT93. Revisionen er nu over halvvejs, og de nye dokumenter forventes færdige i løbet af sommeren 2018.

Fokusudvalget for Aftaleret og Juridiske forhold samt en høringsgruppe med rødder i Ekspertgruppen fungerer som trykprøvning af arbejdet. Parterne i revisionsudvalget har meget forskellige intentioner og ønsker, og vi må forvente væsentlige ændringer i AB-dokumenterne, men vil naturligvis lave en omfattende kommunikation om indhold og konsekvenser, når de er færdige.

Parallelt med revisionen af AB'erne er Danske Arkitektvirksomheder sammen med FRI i gang med at revidere Ydelsesbeskrivelsen for Byggeri og Planlægning. Revisionen er sat i gang for at sikre harmoni mellem ABR og rådgiverydelserne, herunder indarbejde procedurer omkring funktionsudbud og entreprenørprojektering, men også en justering af selve ydelserne og faserne er på dagsordenen. Kort sagt er der i dag ikke helt overensstemmelse mellem det vi indgår aftaler om, og det vi rent faktisk laver, hvilket en ny ydelsesbeskrivelse skal være med til at sikre. Vi håber at den nye ydelsesbeskrivelse er færdig nogenlunde samtidig med AB'erne, dvs. sommer 2018.

Endelig er Peter Andreas og Bæredygtighedsudvalget gået i gang med at lave et bæredygtighedstillæg til ydelsesbeskrivelserne i samarbejde med FRI, og har sat Asger Juul fra Juul-Hansen Arkitekter på opgaven som pennefører for Danske Arkitektvirksomheder. Vi trækker i den sammenhæng på ekspertgruppens viden for at definere bæredygtighedsydelse, så de kan prissættes i virksomhedernes forhandlinger med bygherrerne. Tillægget forventes klar til udgangen af september i år med en høringsperiode i løbet af sensommeren.

Bæredygtighed

Selvom de frivillige bæredygtighedsklasser i bygningsreglementet er lagt i skuffen af regeringen, er der fremskridt mange andre steder. Peter Andreas har, forankret i Fokusudvalget for Bæredygtighed, netop afleveret et forslag til revision af EPBD – Energy Performance of Buildings Directive, som i sin tid gav os lavenergiklasserne i byggeriet. Vi foreslår sammen med vores Europæiske paraplyorganisation ACE, at man nu også fokuserer på de sociale dimensioner som trivsel og adfærd, at man kobler energieffektivitet direkte til miljøpåvirkninger og anvender totaløkonomi i rentabilitetsspørgsmål. Med andre ord – vi forfølger bæredygtighedsklasserne på europæisk plan, når nu de er i et dansk dødvande. Europaparlamentet behandler sagen lige nu og Danmark er så heldige, at Bendt Bendtsen er ordfører for den største partigruppe, den konservative EPP-gruppe, mens Morten Helveg er ordfører for den liberale ALDE-gruppen. Vi har været i dialog med begge for at sikre, at vores synspunkter bliver tænkt ind i den politiske behandling. Og så der er også bæredygtige lys andre steder:

Cirkulær Økonomi

Cirkulær Økonomi og Upcycling af restprodukter til nye komponenter viser sig at skabe alliancer henover midten i dansk politik og en øget synlighed for danske arkitekter. Peter Andreas arbejder sammen med andre aktører i byggeriet og hos ministerierne for at rydde sten af vejen, så cirkulær økonomi kan blive en succes for

arkitektvirksomhederne. Nogle af de markante projekter i eksempelsamlingen der dokumenterer økonomisk og miljømæssig værdiskabelse er netop baseret på cirkulær økonomi.

DGNB

DGNB Diamant – der er en ny tilføjelse til DGNB, som skal synliggøre og styrke arkitektonisk kvalitet i bæredygtigheds certificeringerne. Det sker gennem bedømmelser fra fagfæller – både tidligt i designfasen og af det færdige byggeri. Peter Andreas har været projektleder for Green Building Council, og har inviteret Arkitektforeningen med til at udvikle konceptet. Det sætter fokus på de oplevede og sanselige dimensioner, når man evaluerer funktionalitet, holdbarhed og skønhed i by-, bygnings- og detaljerings skalaerne i et givet projekt. Tilmelding til pilotfasen er i øvrigt åben nu hos Peter Andreas...!

Kommunal arkitekturpolitik

Fokusudvalget for Arkitektur- og Byggepolitik har igangsat et projekt, der har ambition om at øge antallet af kommuner med en formuleret arkitekturpolitik.

I første fase sker det gennem samarbejde med to forskellige typer kommuner: Hjørring kommune der trods fantastiske naturområder oplever befolkningsnedgang og Gladsaxe kommune der har brug for at inddrage gamle industriområder for at få boliger nok. Gennem cases skal det beskrives, hvordan de to kommuner løser udfordringen med f.eks. færre og flere indbyggere eller rigelig plads og for lidt plads. Aktuelt arbejder udvalget med at inddrage Kommunernes Landsforening og Arkitektforeningen, der i forvejen har fokus på kommunernes manglende arkitekturpolitikker.

Hvis projektet lykkes med at lave en arkitekturpolitik for henholdsvis en 'afviklingskommune' og en 'udviklingskommune', kan disse skabeloner udbredes overfor de 70 kommuner, der i dag ikke har en arkitekturpolitik, gennem både KL's politiske system og de enkelte kommuners tekniske chefer.

Forretningsudvikling – Benchmark

Gennem det seneste år har Sejr Siticum fra Sekretariatet og Fokusudvalget for Forretningsudvikling udviklet en skabelon for Benchmark-rapporter, der baseret på indrapporteret og indkøbt data samt årsrapporter, kan tilbydes og præsenteres for medlemsvirksomhed med det formål, at finde dens udviklingspotentialer.

Rapporterne indeholder data om omsætning, overskudsgrad, omsætning pr. medarbejder, soliditet osv. målt i forhold til andre medlemsvirksomheder, der fremstilles i anonymiseret form. Under dagsordenens sidste punkt vil Lene som eksempel præsentere den rapport, der er udarbejdet på CEBRA, og jeg vil derfor undlade at gå mere i dybden her.

I 2009 udviklede Danske Arkitektvirksomheder en Værktøjskasse for Forretningsudvikling, der desværre aldrig fandt tilstrækkelig anvendelse. Der har derfor været afholdt fire temamøder i Forretningsudviklingsnetværket omkring Forretningsstrategi, Forretningsprocesser, Marked og Kunder og endelig Kompetenceudvikling og Rekruttering med fokus på, at forenkle og gøre elementerne mere egnede til arkitektvirksomheder og den daglige anvendelse.

På baggrund heraf vil der blive etableret nye temanetværksmøder med konkrete redskaber, hvor interesserede medlemsvirksomheder får mulighed for at arbejde med egne forretningsmodeller. Møderne vil blive markedsført i juni og afholdt både i Jylland og på Sjælland i efteråret 2017 og foråret 2018.

En yderligere mulighed for forretningsudvikling er Byggeteknisk Sagsbehandling, der nu udliciteres til certificerede virksomheder. Peter Andreas er i dialog med Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om udformningen af ordningen, og vurderer at den kan give arkitektvirksomhederne nogle klare produktivetsgevinster, hvis de vel at mærke udvikler forretningsmodeller og kompetencer til at gribe mulighederne. Men man skal i gang nu, for ingeniørvirksomhederne har som altid set potentialet, og ordningen træder i kraft allerede ved årsskiftet.

Internationalisering

Fokusudvalget for Forretningsudvikling har fortsat udviklingen af en Internationaliseringsstrategi, der har til formål at udvælge markeder efter en såvel kvantitativ som kvalitativ tilgang. Arbejdet bunder i en strategisk tilgang, hvor det har vist sig hensigtsmæssigt at starte med en afklaringsproces – altså hvorfor vil du internationaliseres? På baggrund heraf kan det enkelte medlems fokus kvalificeres, markeder analyseres og diverse støtteordninger sættes i spil, såsom væksthuse, ambassader og konsulater, eksportkredit mens Danske Arkitektvirksomheder kan støtte gennem egentlige internationale fremstød.

Konkret har handelscheferne for hhv. Norge, Sverige og Finland deltaget ved en afklaringsworkshop med en medlemsvirksomhed (H+ arkitekter), hvilket var succesfuldt, og kan fungere som metode til andre medlemmer fremover.

Digitaliseringsstrategi

Et kommende stort fokus for bestyrelsen er konsekvenserne ved digitaliseringen for arkitektfaget, hvorfor vi har afsat et større beløb til at skabe et overblik og på sigt udvikle en strategi. Vi tror på at en Digitaliseringsstrategi er helt afgørende for at ruste vores medlemmer til den begyndende brancheglidning i byggeriets værdikæde, som ikke mindst handler om, hvem der laver og kontrollerer data for ressourcer, økonomi, tid og performance i fremtiden. Arbejdet er på nuværende tidspunkt tværgående i sekretariatet, men drives fremad af Lars Emil og Peter Andreas.

Og den værdikæde er netop udgangspunkt for det konkrete arbejde, hvor planen er at se på de digitale muligheder, der ligger i hver af faserne – fra strategi til program og projektering over til evaluering. I hver fase identificeres de forskellige digitale værktøjer, der allerede findes, gennem interviews med de medlemsvirksomheder, som har særlig viden om anvendelsen og værdien af det pågældende værktøj, med fokus på effekten i deres egen forretning.

Derudover vil vi også involvere bygherrer på relevante steder i forhold til at udvælge og identificere de data og målinger, som kan bruges til at dokumentere den merværdi de pågældende værktøjer giver i hver fase. Således vil vi blande de afsatte midler fra bestyrelsen med de midler, som vi har fået fra Dreyers Fond til at udvikle en ”arkitektonisk merværdi-værktøjskasse” og producere en ny publikation til gavn for både arkitektbranchen, bygherrer og samfundet generelt. Projektet er i sin vorden, men ønsket er at kunne præsentere en færdig løsning første kvartal 2018.

Medlemsfordeling efter størrelse

Som jeg beskrev indledningsvist, er vi i Danske Arkitektvirksomheder afhængige af jeres engagement, og for at styrke kontakten til jer og forståelsen af jeres behov – store som små – har Sekretariatet gennem de seneste år besøgt i nærheden af 200 medlemsvirksomheder. Som en del af samme strategi har Lene med held fortsat den aktive hvervning af nye medlemmer gennem besøg hos en lang række arkitektvirksomheder, heriblandt store virksomheder der aldrig tidligere har været medlem.

På medlemsfordelingen kan vi se at det fortsat er over halvdelen af vores medlemmer, der ikke har ansatte.

Kontingentindtægter

Medlemstallet har stabiliseret sig omkring 650, og vi ser at styrkelsen af Sekretariatet og den nye forsikringsordnings lavere priser og liberalisering har betydet fremgang i kontingentindtægter med vækst på over en million kroner om året de sidste to år.

Der er en tendens til at kvinderne forsvinder ud af direktionen jo ældre virksomheden er. Dette ligner meget det generelle billede i dansk erhvervsliv, hvor andelen af kvindelige CEO'er ligger på 12 %. Det svarer til, at der på et fodboldhold med 11 spillere er 10 mænd og kun én kvinde. Det mener jeg vi godt kan gøre bedre...

Sekretariatet

Antallet af medarbejdere i Sekretariatet er i dag oppe på 13 ½, hvis fornemste daglige opgave er at servicere jer, og Lene har nu sammensat et, efter min mening, meget stærkt hold, der kan bistå jer i spørgsmål om jura, forsikring, forretningsudvikling, kommunikation og medlemsforhold.

De tre nyeste skud på stammen er Sejr Siticum, der står bag arbejdet med Benchmark-rapporterne og dataanalysen, har taget en bachelor i Arkitektur og i gang med en master i administration på CBS. På kommunikationssiden har vi oprustet med Mia Winther-Queen, der er uddannet journalist fra Danmarks Journalisthøjskole, og nu læser videre til multimediedesigner på KEA. Cathrine Filia Trakossas, der har en professionsbachelor i international marketing og har bistået i internationaliseringsstrategien, har været hos os i længere tid, og fortsætter hos os mens hun påbegynder en kandidatgrad i samfundsvidenskabelig jura.

Forsikring

Forsikringsordningen er fortsat et bærende element i Danske Arkitektvirksomheder, og jeg bruger derfor lidt tid på den her. Den sikrer, at alle medlemmer har adgang til en professionel ansvarsforsikring, at bygherrer ved valg af en medlemsvirksomhed kan se bort fra bekymringer om dækning af eventuelle skader samt en kompetent skadesbehandling for bygherrer og medlemmer. Ordningen er en del af det kvalitetsstempel, som følger med titlen Medlem af Danske Arkitektvirksomheder.

I 2016 skiftede vi samarbejdspartner fra Tryg til HDI Gerling. Samtidigt blev modellen for vores professionelle ansvarsforsikring ændret fra obligatorisk binding til ét selskab, til et frit valg mellem selskaber, der opfylder Danske Arkitektvirksomheders minimumskrav. Knap 90 % af medlemmerne valgte at flytte til den nye aftale, mens de resterende i dag er fordelt på en håndfuld andre selskaber, herunder Tryg.

Efter en ihærdig indsats fra både vores mægler Marsh og sekretariatets medarbejdere, kom det hele på plads i de første måneder af 2016, og det er min opfattelse at samarbejdet i den nye aftale med HDI fungerer godt. Det kan ikke undgås, at der nu og da opstår udfordringer eller børnesygdomme, men både Marsh, HDI og Sekretariatet har med stor ihærdighed arbejdet for at løse disse.

Allerede ved den nye ordnings start blev der lanceret en del forbedringer, men hertil kommer løbende nye til. Fra og med i år har alle medlemmer i HDI nu to dækningssummer til rådighed for samme tarif. Rabatten for et godt skadeforløb er desuden forøget til 25 %, hvilket 95 % af medlemmerne i HDI nyder godt af. Tillægget og det omfattende administrative arbejde med totalrådgiverdækningen er fjernet, og endelig er der fra i år indført elektronisk indberetning til Danske Arkitektvirksomheder, således at oplysningerne deles med Marsh for alle medlemmer i HDI. Der har været lidt startproblemer med den nye indberetningsform, men dem arbejder vi på at få rettet til næste års indberetning.

Marsh har desuden i samarbejde med Danske Arkitektvirksomheder udviklet en ny projektforsikringsmodel, hvor der indenfor 24 timer kan skaffes tilbud fra tre selskaber på opgaver med honorar op til 7,5 mio. Ved større opgaver tilbyder Marsh en individuel aftale med medlemmerne, hvor mæglerakeret er 1/3 lavere end branchens normale, og der har allerede nu vist sig stor efterspørgsel på de nye muligheder.

I slutningen af 2016 blev forsikringspaletten fyldt op med nye aftaler på øvrige erhvervs- og privatforsikringer med Codan. Marsh har sammen med Codan udarbejdet et koncept på erhvervsforsikringer, hvor udgangspunktet er en meget bred dækning, i modsætning til den traditionelle model, hvor der skal foretages et hav af individuelle valg, og hvor nogle erfaringsmæssigt har manglet en dækning, når uheldet var ude. På privatforsikringer ydes i øvrigt store rabatter på Codans standardforsikringer.

Sekretariatet har i samarbejde med Marsh i september i Aarhus og København undervist ca. 75 indehavere og medarbejdere fra medlemsvirksomhederne i ansvar og forsikringsforhold. Der holdes nyt kursus i maj i København, og der er ligeledes efterspørgsel på nye kurser i Jylland. Herudover er der holdt virksomhedskursus hos MT Højgaard for at sikre, at kontraktkrav tilpasses de muligheder forsikringsaftalerne giver vores medlem. Yderligere bygherrekurser er tilbudt andre bygherrer, men er p.t. ikke arrangeret.

Danske Arkitektvirksomheder har i de seneste 25 år deltaget aktivt i vores fælleseuropæiske organisation ACE. Deltagelsen vedrører både arbejdsgrupper, generalforsamlinger og løbende kontakt om f.eks. høringsvar til EU-myndighederne – det sidste ofte med afsmittende effekt til samarbejdet med de danske myndigheder om lovgivning i Danmark.

I det seneste år har arbejdet blandt andet vedrørt forsikring og ansvar, hvor ACE har valgt den danske ansvarsmodel som forbillede for en fælleseuropæisk regulering. Desuden samarbejdes om bæredygtighed, uddannelse, BIM og krav til registrering i forbindelse med arbejde i de andre EU-lande.

Medlemsadministration og service

For at styrke medlemsservicen og dermed give mere gennemsigtighed og bedre sagsbehandlingen af medlemshenvendelser og kontingentopkrævningen blev debitorbogholderiet hjemtaget i januar 2016.

Resultatet er at opkrævning af kontingent nu udsendes pr. mail med Danske Arkitektvirksomheders logo, og har betydet, at sekretariatet har fået hurtig og præcis indsigt i medlemmernes kontingentforhold samtidig med at medlemmerne nu tydeligt kan se, hvor fakturaen kommer fra.

Vi har desuden introduceret en ny medlemsportal (membersite) med gensidig dataudveksling mellem medlemssystemet, vores nye hjemmeside, Danske BoligArkitekter og Mailchimp, herunder udsendelse af nyhedsbreve. Mailchimp vender jeg lige kort tilbage til om lidt.

Fordelene for jer er, at det er single-sign-in og for Danske Arkitektvirksomheder, at vi har en opsamling af alle medlemsdata ét samlet sted. Medlemssystemet indeholder desuden et arrangementsmodul, så I selv kan tilmelde jer de arrangementer der tilbydes, hvilket I formentlig gjorde, da I tilmeldte jer denne generalforsamling.

Når vi er ved snakken om data, vil jeg ikke undlade at nævne at I, i 2018 skal være opmærksomme på den nye persondataforordning. Disse nye regler pålægger både virksomheder og myndigheder en række strenge krav med

hensyn til behandling af persondata. Preben har lovet mig, at vi vender tilbage med mere information i et nyhedsbrev om disse nye regler.

Kommunikation

Vores politiske mærkesager, vores mange projekter og servicetilbuddene til jer er meget mindre værd, hvis vi er de eneste, der kender til dem. Vi iværksatte derfor med ansættelsen af Karen Sejr i 2015 en strategisk kommunikationsindsats.

I oktober 2016 lancerede vi en ny hjemmeside og en ny visuel identitet, og vi har nu et opdateret og fokuseret site og et design, der i højere grad afspejler foreningens arbejde og politiske gennemslagskraft. Hjemmesiden modtog i begyndelsen af måneden årets Drupal Award for bedste design og for bedste hjemmeside lavet i Drupal i det hele taget, i hård konkurrence med blandt andre Samvirke.dk, VisitDenmark.dk og RudolfCare.dk. Det mener jeg faktisk, at vi kan være stolte af...

Hjemmesiden er blevet taget godt i mod. Vi følger sitet tæt og optimerer løbende på både det tekniske og indholdsmæssige, så danskeark.dk opleves som et site – og dermed som en organisation – i udvikling.

I forbindelse med etablering af ny hjemmeside har vi også fået nyt nyhedsbrev. Vi bruger et nyt system til udsendelse, kaldet mailchimp, som gør det muligt at målrette og i øvrigt også måle på åbningsrater, mest populært indhold mm. – og dermed på at forbedre kommunikation med jer og eksterne interessenter, som modtager vores nyhedsbrev. Antal modtagere af nyhedsbrev er gået fra 1.733 modtagere, da vi tog det i brug i slutningen af oktober 2016 til i dag knap 2.000. Åbningsrater ligger mellem 40-50 %, hvilket er højt for et nyhedsbrev, skulle jeg hilse at sige.

Sociale medier

Vores tilstedeværelse på de sociale medier handler bl.a. om at være synlig og om at videreformidle politiske og faglige budskaber til medlemmer, samarbejdspartnere og eksterne interessenter. Der er fortsat en rigtig god udvikling i både antal følgere og eksponering, altså for hvor mange vores opslag på de forskellige sociale medier bliver vist. Ud over at bruge Danske Arkitektvirksomheders corporate profiler, bruger vi også Lene Espersens profiler til at formidle budskaber og ikke mindst til at synliggøre arkitekturens merværdi.

Vi oplever desuden i stigende grad, at pressen selv henvender sig, når de har spørgsmål vedr. arkitektvirksomheder og vores vilkår. I perioden 1. april 2016 til 1. april 2017 viser en søgning på Infomedia på ”Danske Arkitektvirksomheder” et resultat på 405 omtaler i alt fordelt på webkilder (256), Landsdækkende dagblade (60), Magasiner (40), Regionale og lokale dagblade (28), Lokale ugeaviser (20) og Nyhedsbureauer (1). Vores transaktionsomkostningsanalyse er topscorer og har fået en del omtale, men ellers er det emner som internationalisering, reovering og brancheudvikling, der fylder mest i medierne.

Overenskomstfornyelse

Mit sidste emne omhandler årets overenskomstforhandlinger. Et vigtigt resultat af overenskomsten fra 2015 var, at vi nu er i takt med de øvrige DI-overenskomster, hvilket betød at vi i årets forhandlinger var afhængige af udviklingen og indholdet i de store toneangivende overenskomster.

I 2015 fik vi fra mange medlemmer stor ros for, at vi blev færdige med forhandlingerne i god tid, og derigennem undgik usikkerhed omkring en truende konflikt, men vi ved også, at enkelte medlemmer dengang ikke følte sig inddraget i tilstrækkelig omfang. Derfor søgte DI og vi i forberedelserne til dette års forhandlinger at få feedback på OK15 og inputs til vigtige emner. Dette skete blandt andet gennem en lang række møder hos jer ude i virksomhederne, men også med et repræsentativt udvalg, der i forhandlingerne har fungeret som baggrundsgruppe.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at takke Michael Nordahl Heyde, Tina Munch og Maria Adamopoulos fra DI for et meget kompetent gennemført forhandlingsforløb samt Jens Ole Bahr, Trine Troelsen og Helle Lehmann Staun, som jeg har fornøjelsen af at deltage i forhandlingerne sammen med. Og så naturligvis baggrundsgruppen som stillede sig klar til at få forstyrret søvnen den sidste lange nat, hvor forhandlingsudvalget havde brug for beslutsomhed og mandat.

Med disse ord vil jeg afslutte min beretning. Som jeg lovede indledningsvist har vi inviteret Michael Nordahl Heyde til kort at fortælle om overenskomstforhandlinger, og hvis der ikke er bemærkninger til min beretning, og med dirigentens velsignelse, vil jeg byde Michael velkommen på scenen.

Tak for ordet!